

[Bøgholm.]

nisations hovedstad, men regeringen har måske ikke tillagt dette betydning.

Ved at slutte op om England burde man i alt fald have nået at skabe rammerne for et tilfredsstillende økonomisk samarbejde med det britiske folkefællesskab. Gennem den nye traktat forringes vel snarere vore muligheder for handel med de britiske dominions. Når disse skal tilrettelægge deres handel med Europa, står de over for 2 blokke. I den ene blok er de i forvejen godt inde på selve hovedmarkedet, takket være aftalerne med England. Vil de da ikke have større interesse for den anden blok? Det forekommer mig at være rimeligt at stille dette spørgsmål.

Jeg kan heller ikke se, at de danske eksportinteresser på det engelske marked på rimelig måde er sikret gennem de truffne aftaler. Jeg deler ikke regeringens optimisme med hensyn til baconordningen. Jeg frygter at se den udhulet. Dels frygter jeg, at den engelske kulindustris frygt for polsk konkurrence vil veje stærkt; dels kan jeg ikke se rettere, end at den forøgede engelske eksport til Canada, hvorom den engelske og den canadiske regering er enige, må medføre en stigende canadisk baconeksport til det engelske marked.

Et spørgsmål, der rejser sig med hensyn til den nye statslige organisation, er ganske naturligt dennes udvidelsesmuligheder. Det er i første omgang spørgsmålet om Islands medlemskab og Finlands associering. Det vil efter min opfattelse i begge tilfælde, om det skulle være muligt at få Island og Finland med, være rimeligt at stille billige lån til rådighed. Med hensyn til Finland er anerkendelse af dets nabopolitik nødvendig og rimelig. Med hensyn til Island har den økonomiske udvikling givet Rusland en stærkere stilling på det islandske marked, end det kan synes rimeligt. Island må kunne føle sig tryk inden for den vestlige verden, hvor det historisk hører hjemme. Ingen tabt krig nødvendiggør her særlige hensyn til en stor nabo.

Tyrkiet og Grækenland orienterer sig i retning af de seks. Tilbage bliver Spanien og Jugoslavien. De er begge diktaturlande, men det er et medlem af de syv, nemlig Portugal, også. Den ulykkelige spanske borgerkrig har skabt særlige politiske van-

skeligheder, hvor det gælder Spanien. Det bør dog ikke derfor glemmes, at Spanien såvel som Danmark er medlem af OEEC. På det økonomiske område samarbejder vi altså allerede med Spanien, som Amerika gør det på det militære område. Jugoslavien er tilsluttet OEEC som associeret. Det er et venstrediktatur, som Spanien er et højrediktatur. Spanske interesser står utvivlsomt de seks nærmere end de syv; på den anden side er der stærke fælles-iberiske interesser, og Spanien vil utvivlsomt betænke sig på at gå ind i en organisation, der står i et vist modsætningsforhold til en anden organisation, der har Portugal som medlem.

Dersom det nu drejede sig om en organisation med kun handelspolitiske formål, ville betænelighederne ved at se Spanien og Jugoslavien som associerede medlemmer være mindre; men jeg er af den opfattelse, at de syv i løbet af et kortere åremål vil udvikle sig til et økonomisk forbund med nært samarbejde også på en række andre områder, og jeg vil derfor allerede nu gerne gøre den bemærkning, at dersom Spanien og Jugoslavien på et eller andet tidspunkt skulle få en løsere tilknytning til de syv, må associeringsformen være en sådan, at denne løsere tilknytning ikke eo ipso skifter karakter, dersom samarbejdet mellem de syv nærmer sig et statsforbund eller blot ændres. Da må spørgsmålet stå åbent.

Den danske tilslutning til de syv må ikke være en hindring for en sikring af vore interesser på det europæiske fællesmarked gennem associering eller på anden måde. Det må være dansk politik at nærme de to blokke til hinanden; men dette forudsætter utvivlsomt et samarbejde med Amerikas Forenede Stater og Canada. Det er jo et kendetegn for den amerikanske politik, at den har været rede til at arbejde for det europæiske fællesmarked, fordi dette betyder et politisk samarbejde, selv om det medfører en diskriminering over for amerikansk eksport til Europa. Derimod kan det næppe siges — jeg tror ikke, den højtærede udenrigsminister vil modsige mig — at amerikansk politik har været særlig venlig stemt over for dannelsen af frihandelsområdet. Dette er begrundet i, at dannelsen af frihandelsområdet ikke er en politisk handling og ikke udgør et skridt